

Planter

Dyrkningsvejledning for vinterbyg

Vinterbyg dyrkes især til foderkorn. Med en tidlig høst giver vinterbyg en spredning af arbejdsindsatsen i en travl periode. I sædskiftet giver den tidlige høst af vinterbyg mulighed for rettidig såning af vinterraps.

Viden om Opdateret 12. januar 2021

I 2016-2020 er der i gennemsnit dyrket 101.000 ha med vinterbyg i Danmark.

Sådan dyrker du vinterbyg

[Fold alle ind](#)

Sædskifte

Vinterbyg lykkes bedst på lidt sværere jord (JB 6-7). Dyrkning på lettere jord kan også lade sig gøre, men det kræver mulighed for at kunne vande, hvis et stabilt og højt udbytte skal sikres.

Vinterbyg lykkes dårligt på fugtige og kolde lokaliteter, da vinterbyg kræver en tidlig vækststart i foråret. Vinterbyg tåler desuden dårligt at stå under vand i længere tid. Vinterbyg er stærk følsom overfor manganmangel og mislykkes ofte på jorde med stærk manganmangel.

Vinterbyg dyrkes normalt som forfrugt til vinterraps. Dyrkning af ensidig vinterbyg bør undgås på grund af den forøgede risiko for angreb af trådkøllesvamp. Vinterbyg egner sig på grund af stor risiko for meget spildkorn ikke som forfrugt for andre vinterkornafgrøder ved pløjefri dyrkning.

Etablering

Såbed

Vinterbyg er den vintersædsart, der er mest følsom overfor dårlig jordstruktur.

Normalt fås en god og sikker etablering af vinterbyg efter en forudgående pløjning og evt. harvning. Anvendelse af pakvalse i forbindelse med såningen anbefales på svær jord. Vinterbyg kan dog også etableres pløjefrit med godt resultat. Det vil normalt være nødvendigt med en opharvning i 10-12 cm forud for såning, hvis jorden ikke er pløjet.

Udfør kun en let stubbearbejdning efter høst hvis der er problemer med spildkorn, gold hejre eller snegle. Urørt stub i så lang tid som muligt giver størst "dødelighed" for både frø af græsukrudt og de fleste andre ukrudtsspildfrø.

Billede 1. Udsæden bør placeres i en ensartet dybde på ca. 4 cm. Hvis udsæden placeres for overligt øges risikoen for udvintring. Foto: Henning Sjørsløv Lyngvig, SEGES.

Såbedet skal være veltillavet, så det er muligt at placere kernerne i en ensartet dybde på ca. 4 cm. Hvis udsæden placeres for tæt på jordoverfladen, øger det risikoen for udvintring. En ensartet fremspiring giver en bedre konkurrenceevne mod ukrudt. Et ensartet såbed uden knolde giver en bedre effekt af ukrudtsmidler med jordefekt, og hæmmer snegle på lerjord.

Et alt for findelt såbed øger risikoen for tilslemning i efteråret. Tromling bør normalt ikke gennemføres i efteråret. Det øger risikoen for tilslemning og kan øge risikoen for udvintring.

Såtid

Vinterbyg kan sås fra ca. en uge ind i september og frem til ca. 25. september. Sen såning kan kun anbefales i milde områder af landet. Vinterbyg er mere følsom over for ændringer i såtidspunktet end de øvrige vintersædsarter.

De seneste forsøg viser, at det største nettoudbytte opnås ved såning ca. 15. september. I forhold til såning midt i september har såning i begyndelsen af september givet ca. 2,5 hkg pr. ha lavere nettoudbytte, mens såning i begyndelsen af oktober har givet et tab på ca. 10 hkg pr. ha nettoudbytte.

Såning af vinterbyg bør ske fra 10.-20. september. Tidligere såning øger risikoen for havrerødsot, trådkølle og lejesæd. Senere såning øger risikoen for udvintring, giver store udbyttestab og en afgrøde, der konkurrerer dårligere med ukrudtet.

Udsæd af hybridsorter er væsentligt dyrere end udsæd af linesorter, og derfor er det attraktivt at benytte så lav udsædsmængde som muligt. Ved tidlig såning kan udsædsmængden reduceres betydeligt, da planterne får god mulighed for at buske sig. Derfor anbefales det ofte at så hybridsorterne meget tidligt, dvs. i første uge af september. Forsøg med tidlig såning af vinterbyg i 2016 og 2017 viste, at det er muligt at så vinterbyg tidligt, og med en lav udsædsmængde at opnå fuldt udbytte. Det er dog afgørende, at vinterbyggen ikke udvikler sig alt for kraftigt i løbet af efteråret, da det øger risikoen for angreb af sneskimmel og trådkøllesvamp, og dermed udvintring. Desuden er det vigtigt at være meget opmærksom på at bekæmpe eventuelle bladlus om efteråret for at forhindre angreb af havrerødsot, som kan være meget tabsvoldende i vinterbyg.

Læs mere om [fordele og ulemper ved tidlig såning af vinterbyg](#).

Ved såning midt i september tilstræbes det under optimale forhold at etablere fra ca. 275-300 planter pr. m² af linesorter og 175-225 planter pr. m² af hybridsorter. Ved såning af hybridsorter i begyndelsen af september, anbefales det at tilstræbe 130-160 planter pr. m².

Ved etablering i et ikke optimalt såbed eller på meget lerede jorder bør plantetallet dog øges med 50-100 pl. pr. m².

Udsædsmængden beregnes ud fra følgende formel:

$$\text{Udsæd i kg pr. ha} = \frac{\text{Ønsket antal planter pr. m}^2 \times \text{TKV}}{\text{Procent markspiring}}$$

Udsæd

Der indkøbes normalt ny udsæd hvert år. Vinterbyg er normalt bejdset mod bygstribesygge og spireskadende svampe. Redigo Pro 170 FS har yderligere effekt mod nøgen bygbrand.

Se mere om bejdsebehov og bejdsning i "[Produktion af egen udsæd af vintersæd og behov for bejdsning](#)".

Ved modtagelse af udsæden kontrolleres det, at alle sække indeholder samme sort og følgende noteres:

- partinumre
- tusindkornsvægt
- spireevne
- Gem en sæk, der viser partinummer mv.

Hvor der anvendes egen udsæd, skal den opfylde de samme kvalitetskrav, som gælder for indkøbt udsæd. Det betyder,

- at produktionen skal være forberedt under dyrkningen af kornet,
- at kornet renses så det er fri for ukrudtsfrø og små kerner
- at kornets spireevne skal kontrolleres
- at kornet skal bejdses med et middel, der er godkendt til brug i vinterbyg, hvis der konstateres et bejdsebehov
- at tusindkornsvægten skal bestemmes, og oprensningen sker så kun de store kerner udsås

Ved brug af egen udsæd skal der betales forædlerafgift, se: www.sortsejere.dk

Sorter

Ved sortsvalget skal der tages hensyn til anvendelsen af afgrøden. Valg af sorter til maltbyg bør ske i samråd med den forventede aftager.

Billede 2. Ved valg af vinterbygssort bør der udover udbytte, vinterfasthed og resistensegenskaber fokuseres på stråstive sorter, der ikke har behov for vækstregulering. Foto: Morten Haastруп.

Uanset den forventede anvendelse af vinterbygavlen, skal der lægges afgørende vægt på sorternes vinterfasthed. Ved valg af vinterbygssort skal der udover udbytte og vinterfasthed lægges vægt på resistens over for meldug, bygrust, skoldplet og bygbladplet. Endelig bør der vælges stråstive sorter, som ikke har behov for vækstregulering og sorter med lav tendens til nedknækning af strå og aks.

Se de nyeste oplysninger om de enkelte sorters udbytte-, dyrknings- og kvalitetsegenskaber på [SortInfo](#).

Ved valg af vinterbygssort bør man gøre sig klart, om man ønsker at dyrke toradede sorter eller seksradede sorter, samt om man vil dyrke en linie- eller en hybridsort. De seksradede sorter, herunder også hybridsorterne, har som regel et højt udbyttepotentiale, mens de toradede sorter ofte vil have den bedste kerne kvalitet. Derfor anbefales det især at vælge toradede sorter på lettere jord og hvor der lægges vægt på et højt energiindhold i kernen.

Hybridsorterne har i de seneste år toppet udbytterne i sortsforsøgene. I gennemsnit af landsforsøgene i 2016-2020 har den højestydende hybridsort givet ca. 1 hkg pr. ha mere end den højestydende linesort. Det svarer til ca. 1 forholdstal i udbytte. Da meromkostningen til udsæd af hybridsorterne, ved tidlig såning og et lavt plantetal, svarer til ca. 3 forholdstal i udbytte, er der ikke umiddelbar god økonomi i at vælge en

De senere år er der kommet nye toradede sorter på markedet, der giver stort set samme udbytte som de seksradede sorter. I de seneste år er der målt fordøjelighed som FEsv pr. hkg og udbytte af FEsv pr. hektar i udvalgte sorter i landsforsøgene. Den bedste fordøjelighed ses i disse undersøgelser ofte i de toradede sorter, selvom der også er seksradede sorter, der har en god fordøjelighed.

Gødskning

Fastsættelse af næringsstofbehovet skal ske efter forholdene i den enkelte mark.

Kvælstof

Kvælstoftildelingen skal altid fastsættes under hensyntagen til, at ejendommens kvælstofkvote overholdes.

Kvælstofbehovet fastsættes ud fra tilførslen af organisk stof i husdyrgødning eller afgrøderester i de foregående år, jordtypen, det forventede udbyttelniveau og den årlige kvælstofprognose.

For mineraljord uden tilførsel af husdyrgødning i årene forud og med flere års korn som forfrugt er det økonomisk optimale N-behov ca. 160 kg N pr. ha.

Ved tilførsel af husdyrgødning i de foregående år reduceres behovet med ca. 10-30 kg N pr. ha alt efter husdyrgødningsmængde.

Undtagelsesvis kan der være behov for at tilføre ca. 15-30 kg kvælstof pr. ha om efteråret. Det gælder normalt kun, hvis der er nedmuldet store mængder halm fra forfrugten, eller hvis arealet er stærkt disponeret for manganmangel. På sådanne arealer kan placering af svovlsur ammoniak ved såning være en fordel. Ellers kan kvælstof i handelsgødning tildeles ad én gang i begyndelsen af april.

Af spredetekniske årsager, og navnlig hvis afgrøden om foråret er svag, kan det anbefales at dele gødningen. Nyere forsøg i England og Danmark tyder på, at mindst halvdelen af kvælstofmængden bør udbringes ved vækststart og resten senest ved begyndende strækning i april. Jo større andel af kvælstoffet, der udbringes tidligt, jo større skal man være opmærksom på, at strategien for vækstregulering er tilpasset til kvælstofstrategien.

Fosfor, kalium og magnesium

Hvis der er et fosforbehov på arealet, kan udbringes en lav mængde fosfor i DAP eller triplesuperfosfat ved såning. Fosforbehovet er størst på arealer med såkaldt "hævet havbund", som især er udbredt i Nordjylland. Her kan der være et betydeligt fosforbehov, selvom fosfortallene eventuelt er høje.

Fosfor- og kaliumbehovet fastsættes ud fra jordens fosfor- og kaliumtal, det forventede udbyttelniveau samt fosfor- og kaliumbalancen for sædskiftet som helhed.

Behovet for tilførsel af magnesium fastsættes ligeledes ud fra det forventede udbyttelniveau og magnesiumtallet. Ved magnesiumtal over 5 kan magnesiumtilførsel undlades.

Følgende tabel giver en oversigt over behovet for tilførsel af fosfor, kalium og magnesium:

	Uvandet JB 1+3	JB 2+4	JB 5-9
Udbyttelniveau, hkg/ha	50	58	67
Fosfor (Pt 2-4), kg P/ha	17	20	23
Kalium (Kt 7-10), kg K/ha	50	58	68
Magnesium (Mgt u. 5), kg Mg/ha	7	8	10

Svovl

Behovet for tilførsel af svovl er 15-20 kg pr. ha eller 10 pct. af behovet for kvælstof.

Mangan

Vinterbyg kan være særdeles følsom overfor manganmangel, og mangel på mangan er ofte årsagen til udvintring. Derfor er det meget vigtigt, at manganforsyningen i efteråret er tilfredsstillende.

På arealer, hvor der erfaringsvis er problemer med manganmangel bør mangel forebygges ved sprøjtning med 2-3 kg mangansulfat en til to gange om efteråret.

Arealer kraftigt disponeret for manganmangel kan evt. behandles flere gange om efteråret og om nødvendigt gentage sprøjtningerne i det tidlige forår. Da manganmangel kan optræde skjult (uden synlige symptomer) bør der altid tildeles mangan om efteråret på lettere jordtyper, eller jord med høje reaktionstal. Det kan anbefales at udtage bladanalyser til undersøgelse for manganmangel med mangantesteren.

Behandlingerne med mangansulfat kan evt. suppleres med anvendelse af manganbejdset udsæd, der dog ikke kan erstatte udsprøjtning af mangansulfat fuldstændigt. Placering af 15-30 kg kvælstof pr. ha i svovlsur ammoniak eller DAP ved såning kan også modvirke manganmangel på stærkt disponerede arealer.

Om foråret kan anvendes manganholdige N- eller NPK-gødninger eller surtvirkende gødninger som svovlsur ammoniak. Gødninger, som indeholder svovlsur ammoniak, må dog ikke overfladeudbringes efter 1. april. Manganmangel bør i øvrigt forebygges ved at undgå for høje reaktionstal i jorden. Desuden bør jordbehandlingen indskrænkes til et minimum.

[Læs mere om manganmangel.](#)

Husdyrgødning

Navnlig svinegylle har en god virkning i vinterbyg ved anvendelse om foråret. Den bedste effekt opnås ved udkørsel fra begyndelsen af marts til medio april på en afgrøde i god vækst.

Gylle kan tildeles allerede fra slutningen af februar. Gyllen må udbringes på let frossen jord, f.eks. fra morgenen, hvor jorden tør op i løbet af dagen. Det sikrer en effektiv nedtrængning af gyllen i jorden.

Billede 3. Den bedste effekt af gyllen opnås ved udbringning medio april på en afgrøde i god vækst. Foto: Torkild S. Birkmose, SEGES.

Nedfældning vil normalt ikke øge udbyttet væsentligt i forhold til slangeudlægning, men proteinprocenten øges typisk ca. 0,5 procentenheder. Det skal holdes op mod øgede omkostninger og køreskader, fordi arbejdsbredden er mindre ved nedfældning - f.eks. af hensyn til lugtgener - bør det ske i slutningen af marts.

Plantebeskyttelse

Vurder behovet for bekæmpelse af ukrudt ud fra viden om markens ukrudtsbestand og registreringer i marken. Følg varslingerne for svampe og start marktilsyn senest, når de første angreb er set. Vurder ud fra sortens modtagelighed og skadetærsklerne behovet for svampebekæmpelse. I vinterbyg er det i efteråret især aktuelt at holde øje med snegle og bladlus.

Kend skadevolderne

Brug "[Billednøgle for ukrudt, sygdomme og skadedyr i landbrugsafgrøder](#)" eller andre hjælpemidler til at få et godt kendskab til ukrudt, svampe og skadedyr og som hjælp ved tilsyn af marken.

Vurder resultatet

Afsæt ved hver sprøjtning et sprøjtevindue, så resultatet af behandlingen kan sammenlignes med ubehandlet. [Gå marken igennem før høst](#), så du kan vurdere om årets indsats har været optimal.

Ukrudt

Strategi

De fleste ukrudtsarter bekæmpes bedst og billigst om efteråret. Bekæmpelse om efteråret sikrer også, at der ikke sker udbyttetab som følge af ukrudt, der først bekæmpes i foråret. Om efteråret kan ukrudt bekæmpes med lave doser, hvis der vælges midler med god effekt mod de forekommende ukrudtsarter. Specielt på arealer med græsukrudt er det vigtigt at iværksætte en effektiv bekæmpelse om efteråret, da der ringe muligheder for forårsbekæmpelse af græsukrudt.

Afsæt et usprøjtet vindue i marken for at vurdere effekten af sprøjtningen, og få et indtryk af markens ukrudtsflora. Gå markerne igennem før høst og få kortlagt hvor der evt. er mangelfuld bekæmpelse af ukrudt eller forekomst af nye ukrudtsarter. Kortlæg især græsser, flyvehavre og rodukudt.

Billede 4. Kornblomst skal bekæmpes om efteråret. Foto: Poul Henning Petersen, SEGES.

Efterår og forår

Vinterbyg er med tidlig vækst og stor fylde en god konkurrent til ukrudt. Behovet for opfølgning om foråret er derfor betydeligt mindre end i vinterhvede.

Dosis og middelvalg tilpasses ved efterårsbekæmpelsen til arter af græsukrudt og arter af tokimbladet ukrudt som agerstedmoder, kornblomst, tvetand, storkenæb og ærenpris, som er vanskelige at bekæmpe om foråret. Vær opmærksom på at tilpasse doseringen af Boxer til at der kun er få effektive muligheder for at bekæmpe f.eks. rajgræsser om foråret.

I foråret suppleres behandlingen mod burresnerre, kamille, fuglegræs og snerlepileurter efter behov. Der kan også være behov for at følge op mod agerrævehale, vindaks og rajgræs. Hejrearter kan ikke bekæmpes i vinterbyg.

Hvor græsukrudt, fuglegræs, agerstedmoder, tvetand, raps, hyrdetaske og kornblomst dominerer, eller hvor ukrudtsbestanden er beskeden, vil en bekæmpelse i efteråret oftest være helt tilstrækkelig.

Forår

Ved sen såning spirer der meget mindre ukrudt frem, men vær sikker på, at der ikke er problemer med græsukrudt i marken, hvis bekæmpelsen udsættes til foråret.

Vurdér behovet for bekæmpelse af rodukudt (agertidsler, agerpadderok m.fl.), det optræder ofte i pletter og bekæmpelse kan derfor begrænses til de områder hvor problemerne optræder. MCPA anvendes under strækning. Der anvendes høj vandmængde og lav kørehastighed.

Kvik bekæmpes mest effektivt med glyphosat 2-3 uger før høst.

Midler og dosering

Vælg en blanding af ukrudtsmidler ud fra de vigtigste ukrudtsarter i marken og tilpas dosis efter ukrudtsmængde og ukrudtets størrelse.

Billede 5. Vinterbyg er med tidlig vækst og god dækning en god konkurrent mod ukrudt. Foto: Poul Henning Petersen, SEGES.

Bekæmpelse efterår

I foråret vurderes behovet for opfølgning. Anvend bladmidler på småt ukrudt under gode vækstforhold. Konstatér om rand og pletbehandlinger er tilstrækkeligt. Brug kun ALS-hæmmere en gang i afgrødens vækstsæson. Bekæmp flyvehavre ifølge lovgivning.

Bekæmpelse forår

Bekæmpelse forår, når der ikke er sprøjtet om efteråret

Planteværn-Online giver anvisning på egnede midler og den nødvendige dosering mod aktuelle ukrudtsarter. Dosis skal tilpasses ukrudtets størrelse og sprøjteforhold. Planteværn Online er særlig velegnet i forårssituationen.

Sprøjtetidspunkt

Den mest stabile effekt af midler med jordvirkning opnås ved sprøjtning i afgrødens stadium 10-11, dvs. når sprøjtesporene netop er synlige. Hvor der er meget ukrudt og/eller vanskeligt bekæmpelige arter, er det især vigtigt at sprøjte rettidigt.

Ved udsigt til vejrforhold, hvor sprøjtningen ikke kan ske på det optimale tidspunkt, så vil en tidlig sprøjtning før det optimale tidspunkt være at foretrække, frem for en sprøjtning udført for sent.

Midler med bladeffekt virker bedst på ukrudt med 0-2 løvblade. Timingen af forårssprøjtningen skal tilpasses de aktuelle ukrudtsproblemer. Vær opmærksom på midlernes krav til temperatur for at virke optimalt.

Resistensforebyggelse

Vælg en ukrudtsstrategi som forebygger resistens over for ukrudtsmidlerne. Begræns anvendelsen af ALS-hæmmere om efteråret, da hyppig brug af disse midler øger risikoen for herbicidresistens.

Læs mere:

- [Ukrudtsbekæmpelse i vintersæd om efteråret](#)
- [Ukrudtsbekæmpelse i vintersæd om foråret](#)

Sygdomme

Sneskimmel

Forebyggelse af sneskimmel er sjældent nødvendigt. Angreb ses i kraftigt udviklede marker i år med megen snedække og især langs hegn.

Billede 6. Sneskimmel i byg. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES.

Trådkølle

Trådkølle er en anden udvintringssvamp i vinterbyg. For at minimere risikoen for trådkølle bør der i sædskiftet være tre frie år mellem vinterbygdyrkning. Undgå for tæt plantebestand i efteråret, og sørg for en god mangan- og kaliumforsyning i efteråret.

Gå marken igennem om foråret for at se om der kan findes trådkølleangreb. Findes angreb bør det noteres, og der skal tages hensyn til det ved planlægning af sædskiftet.

Billede 7. På de trådkølleangrebne planter ses svampens små lysebrune hvilelegemer. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES.

Goldfodsyge og knækkefodsyge

Goldfodsyge og knækkefodsyge er sædskiftesygdomme, som vinterbyg opformerer. Vinterbyggen selv skades dog ikke af angrebet, og bekæmpelse af knækkefodsyge er derfor ikke aktuel.

Sorternes modtagelighed mod de enkelte svampesygdomme varierer. [Se SortInfo](#). Tilpas strategi og dosis efter sorter og vejrforhold.

Billede 8. Bygrust. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES.

Hold øje med udviklingen af bladsvampe i marken og følg med i [registreringsnettet](#) for årets angrebsstyrke af svampesygdomme i korn. Meldug, bygrust, bygbladplet og skoldplet bekæmpes ved angreb over bekæmpelsestærsklen. Se i de [vejledende bekæmpelsestærskler for svampesygdomme i korn](#), om der skal udføres en eller to svampesprøjtninger.

Bygrust, bygbladplet og skoldplet er mest tabsvoldende.

Billede 9. Bygbladplet. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES.

En enkelt svampebehandling med omkring halv dosis omkring skridning har oftest været tilstrækkeligt. Ved tidlige angreb udføres yderligere en tidlig behandling med kvart dosis.

Svampesygdommen *Ramularia* ses i visse år i byg, men oftest først efter blomstring. Svampen forårsager i de fleste år ingen eller kun små udbyttetab.

Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.

Billede 11. Ramularia i byg. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES.

Billede 12. Skoldplet i byg. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES.

Valg af midler

Se [løsningsforslag til bekæmpelse af svampesygdomme i vinterbyg](#). Vælg et middel med god effekt mod de dominerende svampesygdomme og vælg en strategi med mindst risiko for resistensudvikling

Se også "[Svampemidler i korn](#)".

Skadedyr

Snegle

På lerede jorder optræder der i visse efterår angreb af agersnegle. Til bekæmpelse kan anvendes SluXX HP, Ferrex eller Ironmax Pro, der alle indeholder det samme aktivstof (jernfosfat). Effekten af midlerne er kun god, når snegleangrebet opdages i tide.

Sort jord ved gentagne harvninger i længst mulig tid før såning af vinterbyg nedsætter risikoen for angreb. Undgå overfladisk såning, knoldet og løs jord.

Bladlus

Bladlus kan overføre havrerødsotvirus om efteråret. Risikoen er størst ved meget tidlig såning og et langt mildt efterår.

Angreb af havrerødsot kan medføre meget store udbyttetab, da angrebne områder i marken giver udbytter tæt på nul.

Billede 13. Det bladlusoverførte virus havrerødsot fører til dværgvækst og stærkt reduceret udbytte i de angrebne pletter. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES.

Risikoen er højest i de milde og kystnære områder i landet. Bekæmpelse med et godkendt pyrethroid i efteråret kan være aktuel ved tidlig såning. Lav registreringer af bladlus i egne marker fra fremspiring og [følg registreringerne i registreringsnettet](#).

Bladlus om sommeren er normalt ikke noget problem i vinterbyg. Ved angreb kan benyttes de samme vejledende bekæmpelsestærskler som i vårbyg. Se "[Vejledende bekæmpelsestærskler for skadedyr](#)".

Fritfluellarver

Der kan forekomme angreb af fritfluellarver om efteråret, men betydende angreb er sjældne.

Vækstregulering

I de blødstråede sorter kan der være behov for vækstregulering i meget kraftige marker. Planterne må ikke mangle vand eller være stressede på anden måde, når der vækstreguleres. Se "[Vækstregulering i vintersæd](#)". Ved vækstregulering, afsæt da et usprøjtet vindue til hjælp for vurdering af effekten.

Se "[Vækstregulering i vinterbyg](#)".

Med et normalt høsttidspunkt fra slutningen af juli til begyndelsen af august, bør det normalt kunne lade sig gøre at høste vinterbyggen tør. Vær opmærksom på at især seksradede sorter kan have en del aksnedknækning, som kan betyde tab ved overmodenhed.

Billede 14. Vinterbyg bør høstes tør. Alternativt skal kornet hurtigst muligt tørres ned til 15 pct. vand. Foto: Henning Sjørslev Lyngvig, SEGES.

Vinterbyg høstes tør. Hvis det ikke kan lade sig gøre, tørres kornet hurtigst muligt ned til 15 pct. vand ved anvendelse til fodring. Ved salg bør afgrøden nedtørres til 0,5 pct. under grovvarens leveringsbetingelser, så der er plads til at afgrøden kan slå sig.

Hvis kornet lægges på lager i fugtig tilstand øges risikoen for udvikling af lagersvampe, der kan udvikles ochratoksin.

Udbytte

Ifølge Danmarks Statistik har det gennemsnitlige udbytte af vinterbyg har i perioden 2016 til 2019 været 63 hkg/ha. Udbyttet af vinterbyg er afhængig af et tidligt og mildt forår, hvorfor vinterbyg især lykkes på milde lokaliteter. I nedenstående tabel er normudbytterne (hkg pr. ha) for vinterbyg på forskellige jordtyper vist. Udbytterne svarer til hvad den dygtige driftsleder bør kunne opnå i et år med normale vækstforhold og en god forfrugt.

Uvandet grov sandjord JB 1+3: 56

Uvandet fin sandjord JB 2+4: 60

Vandet sandjord JB 1-4: 64

Sandblandet lerjord JB 5-6: 79

Lerjord JB 7-9: 84

Opbevaring

Kornlageret kontrolleres jævnligt for at sikre, at temperaturen ikke stiger under oplagringen.

Risikoen for temperaturstigning under oplagringen er størst, hvis der høstes i en meget varm og tør periode. Det kan betyde, at kornet er tvangsmodnet. Fugt fremmer lagersvampe, der kan danne ochratoksin.

Billede 15. Foto: Henning Sjørlev Lyngvig, SEGES.

Se vejledningen "[Sådan tørrer du kornet](#)" og "[Tørring og opbevaring af kvalitetskorn](#)".

Kvalitet

De seneste års analyser viser en forskel i energiindholdet imellem de fodringsmæssigt bedste og dårligste vinterbygssorter på 3-4 FEsv pr. hkg.

Sorternes energiindhold og udbytte af FEsv pr. ha bør derfor også være en parameter i sortsvalget på ejendomme, hvor kornet fodres op i egen besætning. Forskellen i energiindhold er større blandt vinterbygssorterne end blandt f.eks. vinterhvedesorterne.

De seneste års analyser af sorternes energiindhold kan findes på [SortInfo](#).

I Danmark fodres størstedelen af den dyrkede vinterbyg. Oftest afsættes produktionen således til egen besætning.

Vinterbyg som ikke fodres op i egen besætning kan afsættes til grovvarevirksomhed eller evt. til nabo, der mangler korn til foder. SEGES anbefaler, at der tages udgangspunkt i en vare, der kan leveres direkte fra mejetærskeren.

Se mere om prisudvikling og prisdannelse på [AgroMarkets](#) (kræver abonnement).

Økonomi

Dyrkning af vinterbyg til malt er kun rentabel ved en tilpas merpris, da udbyttet er lidt lavere i de markedsførte vinterbygssorter til malt.

Når økonomien i vinterbyg skal vurderes i forhold til andre afgrøder, skal der tages hensyn til at:

- Vinterbyg giver mulighed for spredning af høsten
- Vinterbyg giver mulighed for tidlig opfodring af ny høst
- Vinterbyg giver god mulighed for rettidig etablering af vinterraps
- Vinterbyg har en god konkurrenceevne overfor ukrudt

Emneord

[Dyrkningsvejledninger](#)

[Vinterbyg, vintersæd](#)

Planter

Tema: Dyrkningsvejledninger for afgrøder i landbruget

Under temaet dyrkningsvejledninger finder du viden om dyrkning af alle afgrøder og sorter. Med dyrkningsvejledningerne får du det fulde overblik over hver enkelt afgrøde, hvad afgrøden bruges til samt bl.a. viden om dyrkning, plantebeskyttelse sygdomme, s...

Publiceret: 10. september 2018

Opdateret: 12. januar 2021

Vil du vide mere?

Leif Hagelskjær

Landskonsulent, Afdelingsleder

SEGES

leif@seges.dk

+45 8740 5042

Torkild Søndergaard Birkmose

Landskonsulent, Gødskning

SEGES

tsb@seges.dk

+45 8740 5446

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent Planteværn

Landbrug & Fødevarer, FØDEVARER

SEGES

gcn@seges.dk

+45 8740 5439

Henning Sjørslev Lyngvig

Landskonsulent, Markteknik

SEGES

hsl@seges.dk

+45 8740 6650

Poul Henning Petersen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

php@seges.dk

+45 8740 5443

Marian Damsgaard Thorsted

Specialkonsulent, Planteværn

SEGES

mdt@seges.dk

+45 8740 5447

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00

Fax. 87 40 50 10

Email info@seges.dk

